

MINDEBLADE

MINDEBLADE

OM

GDR. JENS NIELSEN OG HUSTRU AF DARUP

UDGIVNE AF DERES EFTERLADTE

VED

OLE HANSEN

FORHENV. GAARDEJER
SOLRØD NORDMARK

PARTI AF DEN GAMLE GAARD FØR BRANDEN, SET FRA
— NORDØST MED GADEKÆRET I FORGRUNDEN —

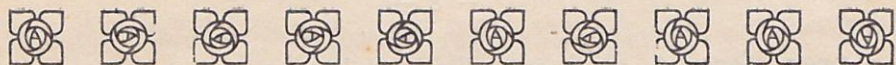
JENS NIELSEN var Medlem af Roskilde og Omegns Fugleskydningsselskab, blev 1872 dettes Fuglekonge og lod, som Skik og Brug, ophænge i Selskabets Lokale en Skive eller Skjold. Paa denne Skive, som nu hænger i „Trægaarden“s Sal, er malet en Afbildning af hans Gaard, hvoraf ovenstaaende er en Gengivelse.

JENS NIELSEN OG HSTRU 1852

JENS NIELSEN OG HSTRU OMR. 1885

SLÆGTSKABSFORHOLD

Jens Nielsen blev født i Tjæreby, Gaarden Matkr. Nr. 13, den 22. Juli 1824. Forældrene var Gmd. Niels Jensen, som døde ved et Ulykkestilfælde d. 21. September 1830, 37 Aar gl. Det var om Høsten og Niels Jensen havde sat en Sædstak, da denne truede med at skride ud, satte han en Planke op imod Stakken for at afstive den, men da han atter vilde borttage denne skred Stakken ud over Niels Jensen, og inden man fik ham trukket frem, var han død. Niels Jensens Hustru var Bodil Madsdatter, f. $15\frac{1}{2}$ 1800, død $26\frac{1}{2}$ 1875, hun blev som Enke gift med Hans Olsen, født 1803, død 2. Aug. 1854 som Sognefoged. Deres Datter, Ane, fik Gaarden og gift med Peder Jeppesen fra Skalstrup. Jens Nielsen blev $3\frac{1}{10}$ 1845 gift med Sidse Olsdatter, Enke efter Gmd. Mogens Olsen i Darup. Sidse Olsdatter var født i Snoldeløv den $20\frac{1}{11}$ 1822 og døde $23\frac{1}{1}$ 1916, Forældrene vare Gmd. Ole Hansen og Hustru Inger Larsdatter, født 1796 død 1867. Jens Nielsen blev efter hans Stedfader, Hans Olsens Død, Sognefoged, og efter at have været dette i en Aarrække fik han Dannebrogordenens Sølvkors. Han blev betroet flere Tillidshverv, og havde i alle Maader et sjældent godt og anset Navn, som han vandt ved sit jævne og bramfri

Væsen, forenet med en rolig, intelligent, men tillige mild og dog fast Karakter. Ved Lynild brændte Gaarden i Darup 1894, og 1901 solgte han Gaarden til Hans P. Nielsen fra Tolstrup. Efter nogen Tids Sygdom døde Jens Nielsen d. $23/4$ 1902. Baade han og hans Hustru er begravede paa Vor Frue Kirkes Kirkegaard i Roskilde.

Sidse Olsdatter i Ægteskab med Mogens Olsen.

Børn: *Ole Mogensen*, Gaardejer i Darup, f. 14. Aug. 1843, d. 11. Septbr. 1921, gift med *Ane Kirstine Pedersdatter*, d. 1906.

Ane Mogensdatter, f. $29/1$ 1845, gift med Gaardejer *Mads Nielsen*, Salløv, d. 1899.

Sidse Olsdatter i Ægteskab med Jens Nielsen.

Børn: *Maren Jensdatter*, f. $7/11$ 1846, d. $8/3$ 1882, gift med Gaardejer *Ole Hansen*, Solrød.

Mogens Jensen, Gaardejer i Snolaelev, f. $5/1$ 1851, gift med *Karoline Kristine Nielsen*.

Inger Jensdatter, f. 28. Maj 1854, gift med Gaardejer *Peder Jensen*, Tune, død 1912.

Niels Jensen, Gaardejer i Gundsømagle, f. 27. Aug. 1858, gift med *Johanne Larsen*.

Havdrup i Oktober 1922.

OLE HANSEN

Minder fra den gamle Sognefogedgaard

Redaktør, Fru *Marie Jensen* fortæller om sit først:
Besøg i den gamle Sognefogedgaard i en Artikel i Ros-
kilde Dagblad.

Det var i Eftersommeren 1871, at jeg første Gang sammen med min Mand besøgte Familien i den gamle Sognefogedgaard i Darup. Vi var lige flyttet til Sognet og gik nu rundt og hilste paa Beboerne for hurtigt at blive kendt, hvor vor fremtidige Gerning skulde øves. Aldrig vil den elskværdige Imødekommenhed, hvormed vi unge Lærerfolk blev modtaget allevegne, nogensinde gaa os af Minde. Der var mange af disse Hjem, hvis Karakteristik jeg kunde have Lyst til at tegne — hvor dukker ikke Minderne op, medens jeg sidder og skriver —, men da det gamle Ægtepar, Gaardejer og Sognefoged *Jens Nielsen* og *Hustru* nu begge er døde, og deres Hjem i Darup i fremmed Eje, ligger det nær at omtale det, saa meget mere, som det, vi fandt i dette Hjem — den ægte, gode, gammeldags Gæstfrihed, den uskrømtede Venlighed, hvormed vi blev modtaget baade af Forældre og Børn, var karakteristisk dengang for de fleste Hjem i »Vor Frue« Sogn ved Roskilde, hvor vi havde den Lykke at have vor Virksomhed i ca. 15 Aar.

Paa Vejen til Darup gaar min Mand hin Dag og fortæller mig om Hjemmet, vi er paa Vej til, han havde nemlig været der, da han søgte Embedet. Jeg fik det Indtryk af, hvad han fortalte, at det maatte være en Proprietærgaard, endda større og finere end de andre Steder, vi havde besøgt. »Ja, men det er jo rædsomt, hvorfor har du dog ikke fortalt mig det, før jeg gik hjemme fra, jeg har kun et Par gamle Handsker paa,« udbrød jeg og vendte mig og saa tilbage, hvor langt vi var

hjemme fra. Men der hjalp ingen »kære Mor«, min Mand vilde ikke vende om for et Par Handsker, og jeg maatte bide i det sure Æble og følge med.

Inde i den rummelige Gaard, omsluttet af fire sammenbyggede Længer, stod den store, gule »Blanka« ved sit Hus og oplod sin vældige Røst, da vi kom. I samme Øjeblik kom Ejeren og hans Hustru til og mødte os ude i Gaarden og med milde Smil og hjertelige Haandtryk bød os velkommen. Det samme gjorde Børnene, næsten alle voksne, da vi kom ind.

Om det nu var Forudfølelsen af de mange glade Timer, vi skulde faa i Fremtiden blandt disse prægtige Mennesker, véd jeg ikke, men Handsker og sligt var glemt med det samme, vi følte os straks hjemme, og den Følelse har holdt sig gennem Aarene. Vi kom dér i Hjemmet til Leg og Adspredelse, og mange er de glade Timer, vi har tilbragt i dette Hjem sammen med deres Børn. Og var der noget, der trykkede, kunde vi godt tale med »de Gamle« om det. J. Nielsen og Hustru var forøvrigt langt fra aldrende, da vi lærte dem at kende, kun sidst i fyrrerne begge to tværtimod, der var noget ungdommeligt over dem begge; hvor kunde de le og more sig over Ungdommens Leg og Løjer, men selv deltog de aldrig personlig i Morskaben. Dog var Sognefogden engang nær blevet overlistet. Det var den første Jul, vi boede i Sognet, at vi indbød de unge fra Sognefogdens sammen med andre unge til os. »Jeg kommer med,« siger J. N., der stod og hørte Indbydelsen, »saa tager jeg Skakspillet i Lommen, og saa faar vi to,« henvendte han til min Mand, »et fornuftigt Spil Skak, medens de andre leger og morer sig.« »Saa det tror De, nej, det faar De ikke Lov til,« svarer jeg, »alle, der kommer, skal være med i Legen.« Han lo paa sin godmodige Maade. »De vil da ikke have, at jeg gamle Mand skal være med at lege. Men komme, det gør jeg.« »Ja, De er hjertelig velkommen.«

Han kom ogsaa med Skakspillet i Lommen, men det blev der ingen Brug for. Om jeg husker ret, var det vist første Gang, at Ordsprogsleg blev prøvet, og den gik med Liv og Lyst, med Pudsigheder og Indfald. Der blev ikke Tid til at kede sig, Timerne fløj, og før nogen vidste af det, var det blevet langt ud paa Natten. »Nu har jeg aldrig kendt Mage,« fo'r

Sognefogden op, »lad mig dog bare se at komme afsted og hjem i en Fart.«

»Vent nu og følg med os,« bad de andre, og jeg bød paa Smørrebrød efter Nattens Anstrengelser.

»Nej Tak,« siger J. N., »det var da det værste, jeg kunde gøre at følges med jer, I kan jo ikke tie stille, naar I kommer udenfor, men skal snart faa Hundene vækket, saa har vi Spillet gaaende.«

Den Aften kunde han blive ved at mindes.

Sognefogden og Familie var i høj Grad agtet og afholdt i Sognet og som Følge deraf selvskrevne saa godt som allevegne, hvor der var noget paa Færde. Men de var heller ikke bange for at gøre Gengæld og ofre noget, naar Turen kom til dem. Det har før været omtalt her i Bladet, hvor overordentlig villige og imødekommende de stillede sig overfor Dilettanterne ved den første Dilettantkomedie og det store Offer, de med glad Smil bragte ved den Lejlighed.

Det skal dog paaskønnes, at det smukke Eksempel fik Efterlignere. Samme storslaaede Gæstfrihed blev i efterfølgende Aar udvist mod Dilettanterne af ikke faa af Sognets Gaardmænd, som paa nogen Maade kunde skaffe Rum dertil.

Man var i det hele den Gang ikke bange for at ofre noget for at skaffe Ungdommen Fornøjelser i Hjemmet, selv om det skulde volde en Del ekstra Ulejlighed og Arbejde forud og bagefter. Det gjorde ikke noget. Til Gengæld var man fælles i Forventningens Glæde forud og fælles i Mindets Glæde bagefter.

Jeg tror, at meget gik tabt baade for de unge og de gamle, da det blev almindeligt, at Ungdommen maatte søge sine Glæder borte fra Hjemmene. Der blev noget fremmed og tomt i Forholdet, som ikke var til Gavn hverken for den ene eller anden Part.

Medens vi er ved Fornøjelserne, skal jeg fortælle endnu et Træk, der karakteriserer J. Nielsen og Hustru, og som var passeret, før vi kom til Sognet. Det var i de Tider, da de store Fastelavnsgilder, som nu hører Sagaen til, florerede i Sognet.

Hvert Aar holdtes Fastelavnsgilder, det var en gammel Skik i Sognet, som bibeholdtes i mange Aar. Gilderne gik paa Om-

gang og fulgte, om jeg husker ret, med Oldermandsbestillingen, der varede et Aar og skiftede, naar Aaret var omme. Gilderne varede hele Fastelavnsugen. De ældre morede sig de første Dage i Ugen, Ungdommen senere. Men selvfølgelig var det umuligt for ikke helt unge at danse Eftermiddage og Nætter flere Dage i Træk. For at holde Humøret oppe havde man fundet paa at tage en ordentlig Køretur fra Morgenstunden anden Dag og slutte denne med Besøg et eller andet Sted, hvor man vidste, man i alle Henseender blev godt modtaget. Men det skulde være en Overraskelse.

Det Hjem, Besøget gjaldt, skulde intet vide, før hele Vognrækken svingede op for Døren.

Saa hændte det et Aar, at Sognefogden i Darup var tiltænkt »Æren« af at faa alle Gildedeltagerne paa tidlig Formiddagsvisit. Imidlertid maa der have været én, som ikke kunde holde paa Hemmeligheden, men hvisket Sognefogden lidt i Øret. Og her tog man straks Affære.

Stuerne blev ryddet, Borde opstillet og dækket. 2—3—4 Karle maatte paa Ryggen af hver sin Hest og ind til Roskilde for hurtigst muligt at faa det allernødvendigste hjem til at begynde med. Resten hos Købmand og Bager blev skyndsomst lavet færdig, til de kørende Bude kom efter det.

Der var Travlhed, men da Vogntoget ved 9—10-Tiden svingede ind i Gaarden, stod J. Nielsen og Hustru parat ude i Gaarden og hød velkommen med Bemærkning, at Frokost og Kaffe ventede. Det blev en Overraskelse, men denne Gang for Gæsterne. Og da de kom indenfor og saa de veldækkede Borde, var Humøret der; der blev Tid baade til at nyde den gode Frokost og Kaffe og til en Svingom bagtefter, selv havde de jo Musiken med.

Se, saadan kunde man holde Gilde i gamle Dage og modtage et stort Selskab saa at sige uden Varsel, og uden at Humøret gik i Vasken.

Men det resolute karakteriserede ogsaa J. Nielsen. Han var en rolig, tænksom Mand, men skulde der handles, saa var han heller ikke sen i Vendingen og forstod at give Ordre, og hans Hustru har aabenbart ogsaa kunnet klare sig i en snæver Vending.

J. Nielsens store Bedrift var mønsterværdig, det var almindelig anerkendt, og der var altid en saadan velsignet Ro over det hele. Han havde en rolig, god Maade at omgaas sine Folk paa, og han havde dem i Reglen saa længe, saa han kendte dem tid og ind og vidste, hvad han kunde betro dem; de saa op til ham med Tillid og Agtelse, og det var i det hele et gensidigt smukt Forhold.

Hvor var det fornøjeligt, naar man kom, at mærke den Glæde, hvormed de viste os omkring. Fru Nielsen i sit Køkken, Spisekammer og Kælder, hvor store Baljer og Sulekar var fyldt med Indslagtning. Alt baade i Mælke- og Sulekælderne skinnede af Properhed, og hun fortalte om det altsammen saa interessant, at man mærkede, hvor glad hun var. Naar det var set, maatte vi ned i Stalden og se Besætningen, og dér mødtes vi gerne med J. Nielsen, der viste sine Gæster om. Var det Sommer, endte Turen i den store, hyggelige Have, men overalt sporedes, at en god Aand var raadende, og at de selv glædede sig over, at alt gik saa vel.

Det blev lidt tomt, da Børnene én efter én fløj fra Reden og selv dannede Hjem. Men blev Længslen for stor, spændtes der for, og Far og Mor tog paa Besøg hos Børnene, der alle var i gode Stillinger, eller disse kom hjem.

Det manglede heller ikke paa gode Venners Besøg, og Byens Folk, rig som fattig, kom jævnlig, de nærmeste daglig, ind og slog en lille Passiar af, naar Lejlighed gaves. De følte alle det hjemlige, hyggelige i det gamle Sognefogedhjem.

Men saa skete det en Sommer-Formiddag i Halvfemserne, at Lynet i et heftigt Tordenvejr slog ned og brændte J. Nielsens Gaard.

Det gjorde ondt, da det rygtedes, at det var Sognefogdens Gaard i Darup, der brændte. Men var det knugende for os andre, hvor svært har det ikke været for de to gamle Sognefogedfolk selv. En Trøst var det dog, at intet levende omkom.

J. Nielsen fortalte selv, da han tung i Sind Morgenen efter Branden gik paa Tomten, hvor snart et, snart et andet vakte vemodige Minder, blev han pludselig skræmt op af flere klagende Skrig af en stakkels Krage, som tæt ved ham sad oppe i de forkullede Rester af et stort Træ, hvor dens Rede havde

været. Det gjorde mig ondt at høre Dyrets Klage. Jeg kom uvilkaarlig til at sige: »Ja, vi to har nok begge mistet Reden, men maaske du har tabt mest, maaske du har mistet Ungerne ved den.« Da først gik det rigtig op for mig, hvor taknemlig jeg maatte være, det var jo dog kun døde Ting, jeg havde mistet.

Gaarden blev bygget op, flottere, rummeligere og bedre end den gamle, men alligevel savnede vi den gamle Gaard, og det gjorde de vist selv.

En af de faa Gange, jeg var deres Gæst i den nye Gaard, var deres Guldbryllupsdag den 3. Oktober for 20 Aar siden. Glade færdedes Guldbrudeparret mellem Børn, Børnebørn, øvrige Slægt og mange Venner. Samme Dag fik de Indkvartering, om jeg husker ret: 40 Mand og en Del Heste, men ogsaa dette blev klaret med Sindsro. Jeg hørte Guldbrudgommen hilste paa Soldaterne og bød dem velkommen. De sad da alt ved et dækket Bord og spiste. Han bad dem tage for sig af Retterne: »Mad kan vi skaffe eder, saa meget I kan spise,« sagde han, »men det kniber med Pladsen, som I ser, da vi har saa mange Gæster foruden. Men Hø og Halm har vi nok af, og Dækkener kan I faa, saa faar I indrette eder for Natten, som I kan bedst.« Soldaterne takkede, de var godt tilfreds.

Saa gik der nogle Aar, men Alderen gjorde sig gældende for begge de gamle Sognefogedfolk, og da han ikke længere kunde færdes som forhen, og der tilmed var kommet nye Folk, følte han sig trykket af sin store Bedrift, solgte Ejendommen og tog ind til Roskilde, hvor han havde mange trofaste Venner. Desværre gjorde en Sygddom, som han vist havde samlet paa i mange Aar, det af med hans Livskraft. Aaret efter, at de var flyttet ind til Byen, døde han, dybt savnet af sin Hustru, Børn, Slægt og mange Venner.

Hvem skulde have tænkt sig, at hans Enke, der var ca. 81 Aar, da han døde, skulde overleve ham i saa mange Aar. Hun fyldte i afvigte November Maaned 94 Aar. Det var sikkert ogsaa svært for hende, navnlig i de første Aar i hendes Enkestand. Men alt som Tiden skred, fandt hun sig roligere i det stille Liv i sit Hjem paa Langelinje. Børnene kom jævnlige

og saa til hende, Børnebørnene ligeledes, gode Venner glemte hende heller ikke, og hendes unge Pige, som hun havde i mange Aar, hyggede kærligt om hende. Alligevel var det noget ensomt for hende og blev endmere, da hun til sidst ikke kunde læse selv.

Hun hang ved gamle Venner og vilde næsten ikke slippe op, naar vi kom. Vi bragte jo et Pust fra Fortiden med os og kunde tale med hende om gamle Dage, dem, hun stadig syslede med i Tanken.

Nu er de borte, de kære to, kun Mindet lever i vor Erindring.

Marie Jensen.

Guldbrylluppet i Darup 1895.

Redaktør, Fru *Marie Jensen* skriver forinden
Guldbrylluppet i Darup i Roskilde Dagblad d. ²/₁₀ 1895:

Det er ikke saa sjældent, at der i de senere Aar er holdt Guldbryllup hist og her indenfor vor Læsekreds — en Begivenhed, der altid omfattes med Deltagelse af den nærmeste Slægt og Venner. Og det er jo saa naturligt — 50 Aars Samliv er en lang Tid — og sært skulde det gaa til, om et Par Ægtefolks Liv i en saa lang Tid ikke skulde sætte Spor, lettere eller dybere, blandt Omgivelserne, som disse nok kunde ønske at sige de gamle Tak for paa deres Højtidsdag.

Et Guldbryllup, som vil vække Deltagelse videre om end blandt den nærmeste Slægt og Venner, fejres i Morgen, den 3. Oktober, i Darup af Gaardejer Jens Nielsen og Hustru, der for 50 Aar siden holdt Bryllup og begyndte deres Samliv paa det Sted, hvor de har boet siden.

Om faa Mennesker, der har levet deres Liv i det stille, kan det maaske siges, at deres Livs Vandring har sat saa dybe Spor blandt deres Omgivelser, som om disse to.

»Erfaren Mand er god at gæste,« siger et gammelt Ord, og dette kan med fuld Sandhed anvendes paa Jens Nielsen i Darup. Barnefødt i Frue Sogn kom han som ganske ung til Darup, hvor han ægtede sin Hustru, der var en ung Enke efter Gaardejer Mogens Olsen. I de Tider var det smaat for Bønderne, værre end nu, fordi Hjælpemidlerne dengang var færre og smaa; men med utrættelig Energi, parret med Tænksomhed og Udholdenhed, arbejdede Jens Nielsen sig op til gode Kaar — hans Hustru stod ham trofast bi, og deres Hjem har i mange Aar været som et Mønsterhjem i Sognet. Gæstmildt aabnede det sine Døre for Lav som for Høj, mange har i det gaact ind og ud, har søgt og faaet et godt Raad eller en hjælpsom Haand, særlig det sidste — i alle Tilfælde et venligt imødekommende Ord og et godt Indtryk af Hjemmet i Darup. Hvor mange er ikke blevet hjulpet her, men Hjælpen blev altid ydet i det stille og skjulte. Ægteparret var næsten sky

for, at dets Hjælpsomhed skulde omtales, men saa meget mere fortjener den at paaskønnes.

Det var derfor ikke underligt, at Jens Nielsen blev en agtet og afholdt Mand i sin Kreds. I mange Aar var der aldrig nogen større Festlighed i Sognet, uden at Jens Nielsen og Hustru var indbudt og deltog. Senere, da de begge ældedes, og Børnene, der var vokset op, fløj ud fra den hjemlige Rede for selv at danne Hjem, hørte dette noget op. De to gamle undslog sig; nu havde de indenfor Familiens egen Kreds faaet Steder nok at besøge.

Selv holdt Jens Nielsen sig altid beskedent tilbage; naar det gjaldt de mere fremskudte Pladser; ikke desto mindre var han den Mand, der aldrig undlod at arbejde for en god Sag, især, naar det var noget, der kunde bidrage til at fremme Oplysning eller give et godt Forhold og Sammenhold i Sognet. Da var Jens Nielsen virksom, og hans rolige, besindige og tænksomme Maade at arbejde for en god Sag paa, havde saa ofte staaet sin Prøve. Folk havde Tillid til ham og fulgte efter, naar han førte an; han var kendt og agtet som en Fremskridtsmand i god Betydning, en Mand, hvis Dom man havde Agtelse for og Tillid til.

Da i sin Tid Skyttesagen rejstes i Sognet, og senere ved Sygekassens Oprettelse og Opretholdelse o. m. a., da var han særlig virksom, hans Haand var aldrig lukket, naar det gjaldt en god Sag.

Der var altid noget ungdommeligt livligt over det intelligente Hjem i Darup, som gjorde, at unge og ældre følte sig saa vel tilpas dér.

Da Ungdommen i Sognet i Begyndelsen af Halvfjerdserne fik i Sinde at forsøge sig med Dilettantforestilling — noget den Gang enestaaende og ukendt paa Egnen —, hvem søgte de til for at faa Plads til Forestillingen andre end til Jens Nielsen i Darup. Det var saa selvfølgelig at søge hertil; vilde han og Hustru sige Ja, saa var Vanskelighederne ovre. Og de unge tog ikke fejl; trods al den Ulejlighed, alt det Postyr, alle de Udgifter og Slid, det voldte, sagde Jens Nielsen og Hustru ikke Nej. Gæstmildt aabnede de deres Hjem ikke blot for Dilettanterne og gav dem Rum til Forestillingen langt ud over, hvad de havde haabet eller ventet, men — enten alt eller intet, det var Princippet — de slog alle Døre op, saa Folk frit kom og gik paa Forestillingsaftenerne og blev beværtet, som om der var Fest i Huset. Og hvor var Jens Nielsen og Hustru interesseret i, at alt skulde gaa godt. I Stedet for Husly fandt de unge et Hjem med trofaste bundsforvante i Mand og Hustru. Af Dilettanterne, som dengang legte og spøjte i Jens Nielsens

Hjem i Darup, har de fleste senere selv stiftet Hjem og set Børneflokkene vokse op om sig, men dette Minde fra de unge Dage sammen med mange andre fra samme Sted er uden Tvivl ikke gaaet sporeløst hen; det har vist dem, hvor velsignelsesrigt det er, naar Hjemmene kan følge de unge i deres Interesser, forstaa og tage Del i deres Glæder og lede dem.

Saadan kunde man blive ved at drage Billeder frem fra dette Hjem, hvor alt ligesom aandede Hygge og Fred i de store luftige Værelser. Og der var Fred dér i Hjemmet, et godt Forhold imellem Husbond og Madmoder og de mange Tjenestefolk. Det var et Liv i det stille og paa det jævne, her blev ført, saadan som Digteren synger, men netop derfor var der saa mange, der fandt Vej derind, naar Nøden bankede paa. Og det bedste var, at de gik glade bort.

Saa kom der en Sommerdag en Uvejrssky. Lynet slog ned og lagde Hjemmet — det mangeaarige kære Hjem — i Aske. Det var et haardt Slag for Ægteparret. Jens Nielsen gik paa Brandtomten tung i Sind, oppe fra de høje Popler skreg en ensom Krage over sin tabte Rede, som Ilden havde ranet; dens Skrig gav Genlyd i hans Sind og smeltede sammen med hans egen Sorg. Den stakkels Fugl havde tabt det samme som han: sin hjemlige Rede. Men det laa hverken for Jens Nielsen eller Hustru at falde sammen og give sig hen i Sorgen; snart rejstes et nyt Hjem, mere tidssvarende, her har Ægteparret gaaet og haft travlt med at indrette alt saa hjemligt og hyggeligt som muligt, og denne ihærdige Travlhed har ligesom givet den fornyet Livskraft.

I en lang Aarrække var Jens Nielsen Sognefoged, men da hans mangeaarige Ven og Foresatte, Herredsfoged Elberling, hvem Jens Nielsen skattede højt og stod personligt nær, afgik ved Døden, trak han sig tilbage fra Bestillingen. Jeg er for gammel, mente han, til at blive fortrolig med Arbejdet under en ny Herredsfoged.

Af politisk Farve var Jens Nielsen Højremand — noget, han ikke lagde Skjul paa, men han blev aldrig fanatisk. Selv under den stærke politiske Bevægelse, hvor Højre og Venstre ellers havde Vanskelighed ved at komme sammen, kunde han godt samles i al Venskabelighed med Venstremændene ude i Sognet. Ligesom han ikke afveg fra sit Stade, havde han Intelligens nok til at agte og respektere andres politiske Overbevisning. Selvbeskatningen og al den Rummel, som dermed stod i Forbindelse, lod han sig aldrig bevæge til at tage Del i. Begge hans Sønner var Venstremænd, men det gjorde intet Skaar i det kærlige Familieliv.

Naar Flagene i Morgen hejses ude i Frue Sogn til Ære for

Guldbrudeparret, følger sikkert mangen venlig og taknemlig Tanke de to gamle, som i deres lange Samliv har bidraget til at »lyse op i Taagen« og givet andre et saa smukt Eksempel.

Gid Guldbrudeparret, som Alderen endnu kun i ringe Grad har mærket, endnu i mange Aar maa faa Lov at leve sammen med deres talrige Børneskare og Slægt og store Vennekreds.

Guldbrylluppet i Darup 1895.

Redaktør, Fru *Marie Jensen* fortæller i Roskilde
Dagblad d. 5/10 1895 om Festligheden :

Guldbryllupsdagen oprandt som en sjælden smuk Efteraarsdag med Solskin om Formiddagen. Næppe var Guldrudeparret i den tidlige Morgenstund kommet op, før Regimentsmusiken mødte og intonerede Salmen »Dejlig er Jorden« uden for deres Vinduer og vedblev at spille en halv Times Tid. Denne Opmærksomhed mod Guldrudeparret skyldtes Kaptajnen, som de havde i Indkvartering.

Det var den første Overraskelse paa deres Højtidsdag; men Dagen gav mange flere, som de i deres Beskedenhed hverken havde tænkt eller ventet. Fra den tidlige Morgenstund indfandt Gratulanterne sig, og Gaver og Blomster strømmede ind Dagen lang.

Om Formiddagen var Guldrudeparret i Kirke og til Alters sammen med den nærmeste Slægt. Om Eftermiddagen kom en Deputation for at lykønske og overbringe Guldrudeparret et smukt Taffelur med Inskription fra Frue Sogns Beboere.

Som sagt, Dagen lang kom Venner og Kendinge for at bevidne deres Deltagelse paa forskellig Maade, og Guldrudeparret færdedes imellem dem, glade og livlige — vidste man ikke bedre, maatte man nærmest tænke, det var Sølvbryllup i Stedet for Guldbryllup, der fejredes, saa lidt synes Aarene at have taget paa Ægteparret. Og dog er Jens Nielsen ca. 72, hans Hustru ca. 74 Aar, men trods alt, hvad Aarene har bragt, bærer de deres Alder sjældent godt.

Midt under Festlighederne kom Indkvarteringen — 50 Mand —, men det bragte ingen Forstyrrelse, det mærkedes knapt. De med Fødevarer bugnende Borde stod fuldt parat til at tage imod dem, og Soldaterne sagde ikke Nej til at komme til Guldbryllupsfest. Mindet om Dagen bliver paa den Maade spredt endnu videre om, end det ellers var sket, idet saa mange fremmede, unge Mennesker uventet kom med til Guldbrylluppet i Darup og nød samme gæstmilde Modtagelse som andre.

En Fremskridtsmand.

Forstander *A. Svendsen*, Tune Landboskole, skriver i Ugeskriftet „Vort Landbrug“ 1902 om Jens Nielsen som Landmand:

Den 23. April døde en af Hedeboegnens mest kendte og mest fremragende Landmænd, forhenværende Gaardejer Jens Nielsen i Darup ved Roskilde. Først for godt et halvt Aar siden solgte han den Gaard, hvor han havde virket i et halvt Hundrede Aar, og hvor han vandt et ualmindelig agtet og anset Navn baade som Menneske og som Landmand. For 30 Aar siden kunde man hos Jens Nielsen træffe en efter den Tids Forhold ganske fortrinlig Kvægbesætning. Den blev til dels holdt vedlig ved Indkøb af første Klasses Dyr, og det var gennemgaaende større og mere produktive Køer, end man ellers fandt hos Egnens Landmænd. J. N. var tidlig klar over, at det ikke kunde lønne sig at beholde daarlige Køer i Besætningen, selv om der i Øjeblikket kunde synes at være Tab ved at skille sig af med dem; han forstod, at det daglige Tab ved saadanne Køer i Løbet af ikke saa grumme lang Tid løb op til mere end Tabet ved at sælge dem og købe gode Køer i Stedet. Jeg tror heller ikke, jeg tager fejl, naar jeg siger, at denne Mand i ualmindelig Grad var besjælet af den Følelse, at dette: Dag for Dag at have noget for Øje, som man var paa det rene med kun daarligt svarede til, hvad det skulde være — ikke alene var det til stadig Ærgrelse, men ogsaa havde det en sløvende Virkning. Naar man daglig skal øve sig i at lukke Øjet for alvorlige Brist i ens Virksomhed, vil dette ikke fremme Virkelysten, og derved tabes meget mere, end man forestiller sig.

Naar Forholdene er saa triste, at der intet er at gøre, maa man nøjes med den Fattigmands-Trøst, at andre er lige saa daarligt stillede.

Men mangfoldige kunde gøre noget for at blive fri for den sløvende Paavirkning af at se paa Manglerne, naar de for Alvor vilde. Jens Nielsen var i Sandhed en af dem, der vilde, og

det kan nok være, at det just var heri, han udmærkede sig fremfor saa mange andre, og som gjorde ham til en virkelig Fremskridtsmand.

At J. N. hørte til den Slags Landmænd, der meget tidlig kom ind paa den stærke Fodring, følger saa at sige af sig selv; thi hvad skulde han ellers med de store, første Klasses Køer, som hans Stald var fyldt med! Allerede i Tredserne gav han sine Køer forholdsvis meget Kraftfoder og opmuntrede andre Landmænd til at gøre det samme.

En af Sognets dygtige Mænd har fortalt mig, at J. N. en Gang paa det nævnte Tidspunkt spurgte ham, hvor meget Kraftfoder han nu gav sine Køer, og da Svaret lød: »6 Skæpper Skraaning daglig«, saa tilføjede J. N.: »Ja, du kommer nok snart op til en hel Tønde om Dagen.« — Da Rapskager og Palmekager i Begyndelsen af Halvfjerdserne begyndte at finde Indgang som Foder til Malkekøer, var J. N. hurtigt paa det rene med, at der maatte være Fordel ved at erstatte en Del af den gruttede Sæd med disse Kager.

Og da vi her paa Egnen i Efteraaret 1874 havde faaet dannet Ramsø-Tune Herreders Landboforening, hvis Formaal blandt andet var ved maanedlige Møder i Vinterhalvaaret at drøfte Spørgsmaal vedrørende Landbrugets forskellige Forhold, var J. N. ikke alene en opmærksom Tilhører, men forstod bedre end de fleste at udnytte i sin egen Praksis, hvad nyt der var kommet frem. Han var en Mand med mere end almindelig gode Evner og havde derfor ogsaa forholdsvis let ved at følge med i, hvad han hørte eller læste. Der var for 30 Aar siden kun faa Landmænd, som havde fuld Forstaaelse af, hvilken Betydning den stærke Fodring kunde faa for det hele Landbrug, idet man ad denne Vej vilde have Mulighed for at øge Jordens Gødningskraft, saaledes at Afgrøderne baade af Sæd og Græs kunde blive rigere og navnlig mere sikre i vanskelige Aar. — J. N. hørte til disse faa. Derfor viste det sig ogsaa, at hans Marker aldrig kom til at bære Mærker af den Rovdrift, som den fortsatte Kornsalg uden Indkøb af Klid og Oliekager efterhaanden førte til for de fleste Landbrugs Vedkommende.

Jens Nielsens Gaard i Darup var i en lang Række af Aar en af de bedst drevne Gaarde i vid Omkreds, og hvad der i høj Grad bidrog til, at det gjorde et saa tiltalende Indtryk, var den ualmindelig gode Orden, man sporede overalt, saavel hjemme i Gaarden som ude paa Markerne. Det var mig derfor ogsaa i flere Aar en stor Glæde at føre vore Elever til Darup, for at de kunde gøre dem bekendt med Jens Nielsens Bedrift, og den gæstfri Modtagelse, saavel fra hans som fra hans Hustrus Side,

gav disse Udflugter et særlig festligt Præg. Han kunde bedre end mange ældre forstaa Ungdommen, fordi han selv blev ved at være ung og frisk i Sindet, og han kunde derfor ogsaa hjertelig more sig over Ungdommens Leg og Løjer. Men J. N. var tillige en dyb og alvorlig Natur, hvad jeg mere end en Gang fik levende Indtryk af i vore Samtaler. Saaledes mindes jeg, at han om sin ældste Datter, der havde været paa Grundtvigs Højskole, en Gang fortalte, at han havde prøvet paa at faa hende til at forklare, hvad det nu egentlig var, som hun og de andre unge Piger var saa glade ved under deres Højskoleophold; for han kunde forstaa, at der var noget, der fyldte dem med en Glæde, som de ikke havde kendt, før de kom paa Skolen. Men han fik ikke den nærmere Forklaring, og jeg tror ogsaa godt, han forstod, at den Glæde, der er Hold i, ikke saa let lader sig forklare.

Og naar jeg skal »forklare«, hvorfor jeg var glad ved at gæste Jens Niensens Hjem, saa skønner jeg godt, at det ikke særlig var dette, at han var en Fremskridtsmand, hos hvem der virkelig var noget at lære! det var først og fremmest den ædle og elskelige Personlighed, der lyste ud af hans milde og til Tider ligefrem straalende Aasyn, der gjorde, at man følte sig glad ved at være sammen med denne Mand.

Han var Fremskridtsmand, og han var tillige en Hædersmand, som i en sjælden Grad var agtet og afholdt af alle, der lærte ham at kende.

T u n e, i 1902.

A. Svendsen.

GAARDEN EFTER BRANDEN